

การออกแบบตัวอักษรภาษาไทยที่ได้แรงบันดาลใจจากแม่น้ำเจ้าพระยา
THAI TYPEFACE DESIGN INSPIRED FROM CHAO PHRAYA RIVER

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานិเทศศิลป์
ภาควิชานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบตัวอักษรภาษาไทยที่ได้แรงบันดาลใจจากแม่น้ำเจ้าพระยา
THAI TYPEFACE DESIGN INSPIRED FROM CHAO PHRAYA RIVER

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิตศศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....เสาวภา พงษ์คุณากร.....วันที่.....14 มิถุนายน 2560
(อาจารย์เสาวภา พงษ์คุณากร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์ การออกแบบตัวอักษรภาษาไทยที่ได้แรงบันดาลใจจากแม่น้ำเจ้าพระยา
THAI TYPEFACE INSPIRATION FROM CHAO PHRAYA RIVER
ชื่อ นายปณวิช โรจน์รัตนาคารังค์
สาขาวิชา นิเทศศิลป์
ภาควิชา นิเทศศิลป์
คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เสาวภา พงษ์คุณากร

บทคัดย่อ

แม่น้ำเจ้าพระยามีความสำคัญเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของภาคกลางและของไทย มีความสำคัญทั้งในด้านการเดินทาง วิถีชีวิต และเป็นแหล่งท่องเที่ยว ข้าพเจ้าสนใจในการออกแบบตัวอักษร จึงใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบตัวอักษรเพื่อแสดงถึงภาพลักษณ์ และเอกลักษณ์ของชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยตัวอักษรอาจนำไปใช้งานในสื่อการท่องเที่ยว ระบบป้าย หรือเป็นทางเลือกการใช้งานตัวอักษรของธุรกิจอื่นๆ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตัวอักษรจึงเป็นตัว Display เหมาะแก่การใช้งานในลักษณะของหัวข้อ และหัวข้อรอง มากกว่าการใช้งานแบบข้อความยาวๆ (Text)

ขอบเขตของงานคือการออกแบบตัวอักษรภาษาไทย 1 ชุด 1 นักษัตร ประกอบไปด้วยพยัญชนะ ก-ฮ, สระ, วรรณยุกต์, ตัวเลขไทย และตัวอย่างการใช้งานตัวอักษรอันได้แก่ หนังสือแสดง, ตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร, โปสเตอร์แสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร, และกระเป๋าผ้าที่ระลึก

โดยข้าพเจ้าเริ่มจากการสืบค้นข้อมูลด้วยการลงพื้นที่จริงในบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา และสืบค้นข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อนำไปใช้หาแนวทางในการออกแบบ ก่อนจะนำไปพัฒนาจนใช้ได้จริงด้วยโปรแกรม Adobe Illustrator และ Fontlab

ผลจากการทำศิลปนิพนธ์จึงได้ตัวอักษรภาษาไทยที่แสดงเอกลักษณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านลักษณะโครงสร้างสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ ลักษณะสายน้ำ และความเป็นไทย

กิตติกรรมประกาศ

ขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ตั้งใจให้คำแนะนำที่ดีในการพัฒนาโครงการเสมอมา โดยเฉพาะ
ครุניתที่ปรึกษาโครงการศิลปนิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำโดยละเอียดเสมอมา

ขอบคุณพ่อแม่ที่เข้าใจ และสนับสนุนการทำโครงการศิลปนิพนธ์

ขอบคุณเพื่อนที่ให้ติตรถไปซื้ออุปกรณ์การทำงาน และไปกลับหอศิลป์ในวันจัดแสดงผลงาน เพื่อนที่
ช่วยสอนการใช้งานโปรแกรม Fontlab เพื่อนที่เป็นกำลังใจคอยถามไถ่ความเป็นไปของศิลปนิพนธ์ของเรา

ขอบคุณความผิดพลาดระหว่างการทำงาน ที่ทำให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อนำไปพัฒนาตัวเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและข้ออ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 ขอบเขตของโครงการ.....	1
1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	1
2 แม่น้ำเจ้าพระยา.....	3
2.1 โครงสร้างและความสำคัญของแม่น้ำเจ้าพระยา.....	3
2.2 เอกลักษณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยา.....	4
3 การออกแบบชุดตัวอักษร.....	5
3.1 ความหมายของชุดตัวอักษร.....	5
3.2 องค์ประกอบชุดตัวอักษร.....	5
3.3 การสร้างชุดตัวอักษร.....	5
3.4 กรณีศึกษาการออกแบบตัวอักษรที่เคยมีมา.....	6
4 การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น.....	9
4.1 สิ่งที่ทำให้ชุดตัวอักษรเจ้าพระยา ต่างจากชุดตัวอักษรอื่นๆ.....	9
4.2 แนวทางในการออกแบบ.....	9
4.3 สื่อที่เหมาะสมต่อการใช้ชุดตัวอักษรเจ้าพระยา.....	12
4.4 ประเภทของชุดตัวอักษรที่จะออกแบบ.....	13
5 การออกแบบ.....	14
5.1 แบบร่างชุดตัวอักษร.....	14
5.2 พัฒนาแบบร่างชุดตัวอักษรสู่ font ที่พิมพ์ได้จริงผ่านโปรแกรม Fontlab.....	21
5.3 ทดลองตรวจสอบการใช้งานชุดตัวอักษร.....	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่	หน้า
6 ผลงานสำเร็จ.....	26
6.1 ตัวอักษรภาษาไทย 1 ชุด 1 น้าหนัก ประกอบไปด้วย พยัญชนะ ก-ฮ, สระ, วรรณยุกต์, และตัวเลขไทย.....	26
6.2 ตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร.....	29
7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	41
7.1 บทสรุป.....	41
7.2 ข้อเสนอแนะ.....	41
7.4 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	41
บรรณานุกรม.....	42
ประวัติผู้วิจัย.....	43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและฟอนต์อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	แผนที่แสดงตำแหน่งแม่น้ำเจ้าพระยา..... 3
2.2	กระบวนพยุหยาตราชลมารค..... 4
2.3	วัดไทยริมแม่น้ำเจ้าพระยา..... 4
2.4	สถาปัตยกรรมยุโรป และจีน บริเวณย่านชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยา..... 5
2.5	ภาพบ้านเรือนทรงไทยริมแม่น้ำเจ้าพระยา ณ วัดบางจาก..... 5
2.6	ภาพบ้านเรือนริมแม่น้ำเจ้าพระยา..... 5
3.1	ฟอนต์ ลีลาศ..... 7
3.2	ฟอนต์ ชลบุรี..... 8
3.3	ฟอนต์ ดีแทค..... 8
4.1	โฉนพระราชพิธีแบบต่างๆ..... 9
4.2	บัลลังก์กัญญา..... 10
4.3	บัลลังก์บุษบก..... 10
4.4	พลับพลา..... 10
4.5	ทางเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ และ เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ..... 11
4.6	ตัวอย่างลักษณะการยกฝักพาย..... 11
4.7	ตัวอย่างคลื่นน้ำแบบลายไทย..... 12
4.8	หมู่บ้านริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณ บางไทร-กรุงเทพฯ..... 12
5.1	แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบที่ใช้แรงบันดาลใจจากโครงสร้างเรือพระราชพิธี..... 14
5.2	แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบที่ใช้แรงบันดาลใจจากโครงสร้างเรือพระราชพิธี..... 15
5.3	แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจจากคลื่นน้ำแบบลายไทย..... 15
5.4	แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ.... 16
5.5	แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ.... 17
5.6	แบบร่างแนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ ที่ถูกพัฒนาออกมาเป็น 3 แนวทาง..... 18
5.7	ภาพการพัฒนาโครงสร้างชุดตัวอักษรเจ้าพระยา..... 19
5.8	ภาพการพัฒนาโครงสร้างชุดตัวอักษรเจ้าพระยา..... 20
5.9	ภาพการปรับโครงสร้างตัวอักษร ข และ น ในโปรแกรม Fontlab..... 22
5.10	ภาพการปรับค่า Side Bearings ตัวอักษร ก ในโปรแกรม Fontlab..... 22
5.11	ภาพการจัด Kerning ระหว่างตัวอักษร ห และ ว ในโปรแกรม Fontlab..... 22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและจึงอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่	หน้า
5.12 ตัวอักษร ป และสระอิ ที่ผ่านการตั้งค่าด้วย Ligature.....	23
5.13 ตัวอักษร ค และสระอา ที่ผ่านการตั้งค่าด้วย Ligature.....	23
5.14 ภาพขณะการทำ Hining ตัวอักษร ก ในโปรแกรม Fontlab.....	24
5.15 ภาพการทดสอบพิมพ์ชุดตัวอักษรในขนาดต่างๆ.....	25
6.1 Glyph ของเจ้าพระยาฟอนต์.....	26
6.2 ชุดอักษรภาษาไทย 1 ชุด 1 น้าหนัก ประกอบไปด้วย พยัญชนะ ก-ฮ, สระ, วรรณยุกต์, และตัวเลขไทย.....	27
6.3 เจ้าพระยาฟอนต์ เมื่อพิมพ์ข้อความในขนาดต่างๆ.....	28
6.4 หนังสือแสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร.....	29
6.5 หนังสือแสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษรหน้า 2 ถึง 5.....	29
6.6 หนังสือแสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษรหน้า 6 ถึง 15.....	30
6.7 โปสเตอร์แสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร.....	31
6.8 โปสเตอร์แสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร.....	32
6.9 กระเป๋าผ้าที่ระลึกลายท่ามหาราช.....	33
6.10 กระเป๋าผ้าที่ระลึกลายท่าพระอาทิตย์.....	34
6.11 กระเป๋าผ้าที่ระลึกลายท่าสี่พระยา.....	35
6.12 กระเป๋าผ้าที่ระลึกลายเรารักษ์แม่น้ำเจ้าพระยา.....	36
6.13 แก้วผู้โดยสารเรือด่วนเจ้าพระยา.....	37
6.14 ป้ายวัดปทุมคงคา และวัดสัมพันธวงศ์.....	37
6.15 ป้ายท่าเรือท่าช้าง.....	38
6.16 ป้ายร้านครีมน้ำ.....	38
6.17 ป้ายเจ้าพระยา.....	39
6.18 ผลงานสำเร็จที่แสดงที่ตึกบูรณาการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	40

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

แม่น้ำเจ้าพระยามีความสำคัญเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของภาคกลาง ทั้งในด้านการเดินทาง วิถีชีวิต และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ข้าพเจ้าสนใจในการออกแบบตัวอักษร จึงใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบตัวอักษรเพื่อแสดงถึงภาพลักษณ์ และเอกลักษณ์ของชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยตัวอักษรอาจนำไปใช้งานในสื่อการท่องเที่ยว ระบบป้าย หรือเป็นทางเลือกการใช้งานตัวอักษรของธุรกิจอื่นๆ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและลักษณะศิลปวัฒนธรรมของชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบกราฟิก
2. เพื่อศึกษาวิธีการออกแบบชุดตัวอักษรภาษาไทย
3. ออกแบบตัวอักษรเพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยา

1.3 ขอบเขตของโครงการ

1. ตัวอักษรภาษาไทย 1 ชุด 1 น้าหนัก ประกอบไปด้วย พยัญชนะ ก-ฮ, สระ, วรรณยุกต์, และตัวเลขไทย
2. ตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร
 - 2.1 หนังสือแสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร
 - 2.2 โปสเตอร์แสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร
 - 2.3 กระเป๋าผ้าที่ระลึก

1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 อัตลักษณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยา
 - 1.2 การออกแบบตัวอักษร
 - 1.3 โปรแกรมที่ต้องใช้ในการสร้าง Font
2. วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น
 - 2.1 เอกลักษณ์ รูปลักษณ์ของตัวอักษร
 - 2.2 วางแนวทางการออกแบบในหลากหลายแนวทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การออกแบบ และพัฒนาแบบร่าง
4. การสร้างชุดตัวอักษรผ่านโปรแกรม Fontlab
5. ทดลองตรวจสอบการใช้งานชุดตัวอักษร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

แม่น้ำเจ้าพระยา

2.1 โครงสร้าง และความสำคัญของแม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายหลักสายหนึ่งของประเทศไทย เกิดจากการรวมตัวของแม่น้ำสายหลัก 2 สายจากภาคเหนือ คือแม่น้ำปิงและแม่น้ำน่าน ที่ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จากนั้นไหลลงใต้ทางทิศใต้ ผ่านจังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร ก่อนออกสู่อ่าวไทยที่ปากน้ำ โดยแม่น้ำเจ้าพระยานั้นแตกแขนงลำน้ำสาขาอีกจำนวนมากทั้งคลองธรรมชาติ และคลองขุด ซึ่งเชื่อมโยงแม่น้ำเจ้าพระยากับพื้นที่ภายในให้สามารถติดต่อถึงกันได้

ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงตำแหน่งแม่น้ำเจ้าพระยา

ที่มา: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/35/Chaophrayarivermap.png>

แม่น้ำเจ้าพระยามีความสำคัญเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของภาคกลาง เนื่องจากเป็นเส้นทางคมนาคมสายสำคัญอีกเส้นทางสำหรับคนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงทำให้มีการสร้างทำนน้ำจำนวนมากเพื่อรองรับการขนส่งทางน้ำ ซึ่งบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยานั้นเป็นแหล่งการท่องเที่ยวของชาวไทยเองและชาวต่างชาติ อีกทั้งยังเป็นแหล่งรวมศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญหลายๆ อย่าง เนื่องจากเป็นแหล่งการคมนาคมหลักในการค้าขายในสมัยก่อนจึงมีสถาปัตยกรรมเก่าแก่มากมายในหลากหลายวัฒนธรรมอยู่บริเวณนั้น อีกทั้งยังเป็นแม่น้ำที่ใช้สำหรับจัดกระบวนพยุหยาตราชลมารคซึ่งเป็นกระบวนเสด็จพระราชดำเนินทางน้ำที่เป็นราชประเพณีไทยที่มีมาแต่โบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 กระบวนพยุหยาตราชลมารค

ที่มา: <http://www.manager.co.th/asp-bin/Image.aspx?ID=4293645>

2.2 เอกลักษณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำเจ้าพระยามีเอกลักษณ์ในด้านต่างๆที่เด่นเห็นชัดต่างจากแม่น้ำสายอื่นในโลก คือเป็นแม่น้ำของประเทศไทยที่มีความยาวมาก ริมแม่น้ำสองฝั่งจะมีสถาปัตยกรรมแบบไทยเรียงกันหนาแน่นโดยเฉพาะบ้านเรือนและวัด นอกจากนี้สถาปัตยกรรมแบบไทยแล้วยังมี สถาปัตยกรรมยุโรป และสถาปัตยกรรมจีนอยู่ด้วย โดยสถาปัตยกรรมบริเวณนั้นจะให้ความรู้สึกเหมือนย่านชุมชนเก่าแก่ เนื่องจากเป็นเส้นทางการค้าเก่า เรือที่ใช้ในการเดินทางบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาก็จะเป็นเรือทรงไทย เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะเรือสำราญสำหรับดินเนอร์มักตกแต่งด้วยจิวหลังคาทรงไทย

โดยภาพลักษณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยาจะผสมผสานระหว่างความรู้สึกพื้นบ้านด้วยลักษณะบ้านเรือนการใช้ชีวิตในชุมชนบริเวณนั้น กับความรู้สึกยิ่งใหญ่ด้วยความยาวแม่น้ำ การมีวัดวาอารามสวยงามมากมาย และเป็นที่ใช้สำหรับจัดกระบวนพยุหยาตราชลมารค หรือการเดินทางเรือพระราชพิธี

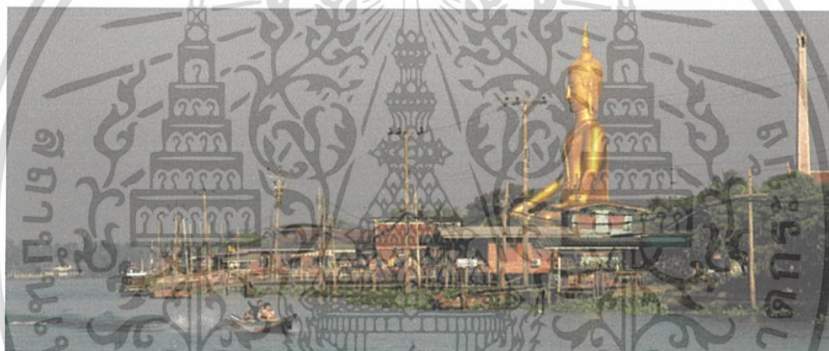

ภาพที่ 2.3 วัดไทยริมแม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 สถาปัตยกรรมยุโรป และจีน บริเวณย่านชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ภาพที่ 2.5 ภาพบ้านเรือนทรงไทยริมแม่น้ำเจ้าพระยา ณ วัดบางจาก
ที่มา: <http://www.manager.co.th/asp-bin/Image.aspx?ID=4293645>

ภาพที่ 2.6 ภาพบ้านเรือนริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ที่มา: <http://www.photoontour9.com/image/gallery2/chaopraya02/15.jpg>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การออกแบบชุดตัวอักษร

การออกแบบชุดตัวอักษรมีความสำคัญมาก เนื่องจากตัวอักษรนั้นเป็นสิ่งที่ถูกใช้อยู่บนสื่อเกือบทุกสื่อ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร โปสเตอร์ สินค้า บรรจุภัณฑ์ เว็บไซต์ โดยทำหน้าที่สื่อความหมาย และเป็นตัวแทนของการถ่ายทอดน้ำเสียง อารมณ์ และบุคลิกของสื่ออื่นๆ ทั้งยังเสริมสร้างอัตลักษณ์ของสิ่งต่างๆ ให้ถูกจดจำได้ง่ายขึ้นอีกด้วย

3.1 ความหมายของชุดตัวอักษร

ชุดตัวอักษร คือ ชุดหรือกลุ่มสัญลักษณ์ชนิดหนึ่งที่ใช้ในการสื่อสารจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหรืออีกกลุ่มหนึ่ง

3.2 องค์ประกอบของชุดตัวอักษร

1. Character คือ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวเลข สัญลักษณ์ และเครื่องหมายอื่นๆ ประกอบกันเป็นชุดตัวอักษร
2. Spacing หรือระยะห่างระหว่างตัวอักษร และประโยค
3. บุคลิกของชุดตัวอักษร เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้ตัวอักษร สามารถสื่อสารความหมาย น้ำเสียง อารมณ์ตามที่ผู้สื่อสารต้องการ และสร้างอัตลักษณ์ให้แก่สื่ออื่นๆ
4. Legibility (ความอ่านง่าย) และ Readability (ความอ่านได้) ความอ่านง่าย และอ่านได้ของชุดตัวอักษรควรสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ และสื่อที่ต้องการจะใช้ของตัวอักษร

3.3 การสร้างชุดตัวอักษร

กระบวนการสร้างชุดตัวอักษรสามารถทำได้ ดังนี้

1. ดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความชัดเจนของบุคลิกของตัวอักษรที่ต้องการจะสร้าง ให้สัมพันธ์กับสื่อ หรือเป้าหมายในการใช้งาน
2. การร่างแบบชุดตัวอักษร การร่างแบบชุดตัวอักษรในหลายๆ แนวทางช่วยให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการสร้างชุดตัวอักษรเพื่อเลือกแนวทางที่ดีที่สุด
3. นำแบบร่างที่ได้มาพัฒนาต่อในโปรแกรม Fontlab โดยระหว่างการพัฒนาแบบร่างนั้นต้องใส่ใจในรายละเอียดต่างๆ ของชุดตัวอักษร ไม่ว่าจะเป็นลักษณะโครงสร้าง พื้นที่ว่าง ความสูง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุดตัวอักษร เพื่อความเรียบร้อยสมบูรณ์สวยงามของชุดตัวอักษร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

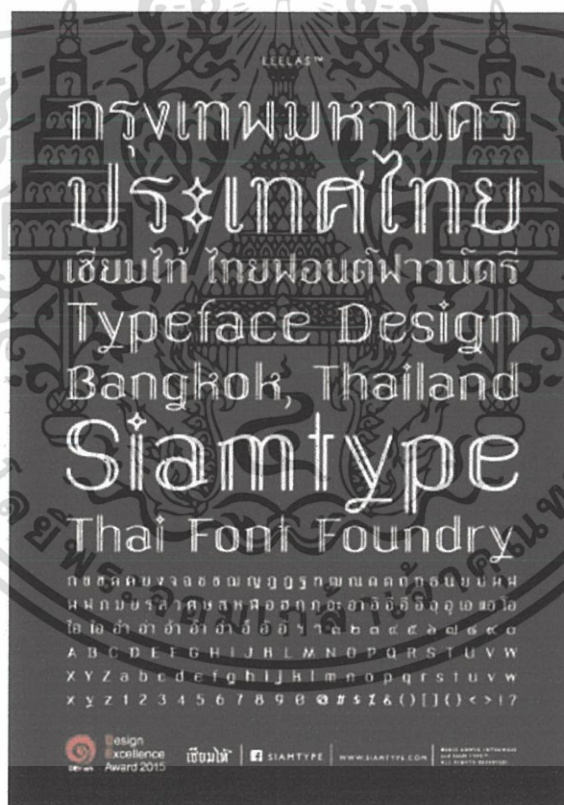
4. ตรวจสอบการใช้งานชุดตัวอักษร ตรวจสอบโดยการลองพิมพ์ชุดตัวอักษรที่ทำลงบนสื่อต่างๆ ขนาดต่างๆ ด้วยวิธีพิมพ์ต่างๆ เพื่อหาข้อผิดพลาด และตรวจสอบความรู้สึกของตัวอักษรว่าออกมาตรงตามที่ต้องการจะสื่อหรือไม่ เมื่อใช้บนสื่อที่ต้องการ หากพบข้อผิดพลาดก็นำไปแก้ไข

3.4 กรณีศึกษาการออกแบบตัวอักษรที่เคยมีมา

1. ฟอนต์ลีลาศ ได้รับรางวัล Design Excellence Award 2015 (DEmark)

หมวดกราฟิกดีไซน์โดยสถาบันส่งเสริมการออกแบบและนวัตกรรมเพื่อการค้า กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และรางวัล Good Design Award 2015 (G-mark)

Category: Software/Services/Systems for commercial use and interface of commercial-use equipment โดย Japan Institute for Design Promotion ออกแบบโดย ผศ.อาวิน อินทร์ซี่

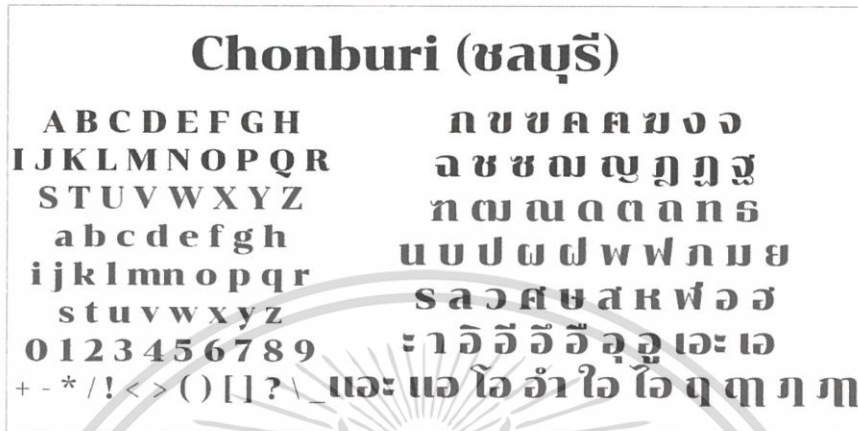

ภาพที่ 3.1 ฟอนต์ ลีลาศ

ที่มา : <http://www.siamtype.com/Media/dmarkaward.jpg>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

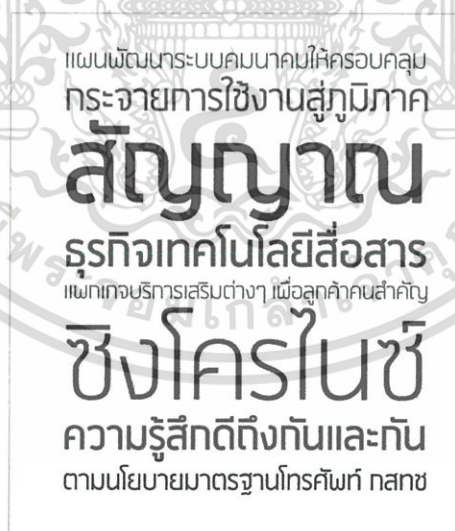
2. ฟอนต์ชลบุรี เป็นแบบตัวอักษรที่ได้แรงบันดาลใจจากการเดินเที่ยวชมลักษณะตัวอักษรที่พบในจังหวัดชลบุรี ออกแบบโดย Cadson Demak

ภาพที่ 3.2 ฟอนต์ ชลบุรี

ที่มา : <https://3.bp.blogspot.com/-9yk0YXF-i1Q/WCaOoNOAwEI/AAAAAAAAOXU/u8sAE2BJi-GAS40OnsFdvPfl2xbwqUTsAACLcB/s1600/2%2BChonburi.png>

3. ฟอนต์ดีแทค เป็นแบบตัวอักษรที่ออกแบบให้บริษัทดีแทค ออกแบบโดย Cadson Demak

ภาพที่ 3.3 ฟอนต์ ดีแทค

ที่มา : <http://font.cadsondemak.com/foundry/dtac-ดีแทค/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น

4.1 สิ่งที่ทำให้ชุดตัวอักษรเจ้าพระยา ต่างจากชุดตัวอักษรอื่นๆ

ชุดตัวอักษรเจ้าพระยาต้องแสดงออกถึงความเป็นแม่น้ำ ความเป็นไทย ต้องมีกลิ่นอายของภาพลักษณ์ของชุมชนบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา หรือกลิ่นอายพิเศษเฉพาะที่จัดขึ้นในแม่น้ำเจ้าพระยา

4.2 แนวทางในการออกแบบ

1. แนวทางการออกแบบที่ใช้แรงบันดาลใจจากโครงสร้างเรือพระราชพิธี

1.2 โขนเรือพระราชพิธี

ภาพที่ 4.1 โขนเรือพระราชพิธีแบบต่างๆ .

ที่มา : <http://www.tlcthai.com/travel/wp-content/uploads/2012/ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-เรือพระราชพิธี.jpg>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 บัลลังก์เรือพระราชพิธี

ภาพที่ 4.2 บัลลังก์กัญญา

ที่มา : <http://topicstock.pantip.com/chalemthai/topicstock/2009/10/A8451732/A8451732.html>

ภาพที่ 4.3 บัลลังก์บุษบก

ที่มา : <http://topicstock.pantip.com/chalemthai/topicstock/2009/10/A8451732/A8451732.html>

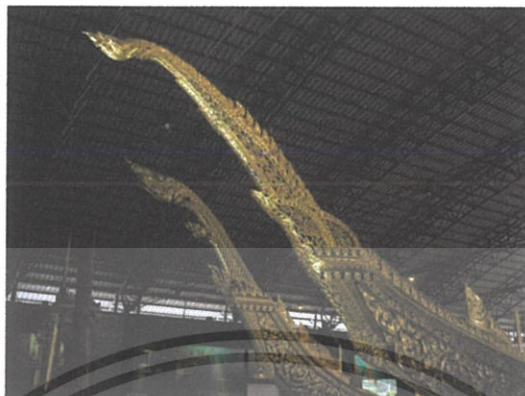

ภาพที่ 4.4 พลับพลา

ที่มา : <http://topicstock.pantip.com/chalemthai/topicstock/2009/10/A8451732/A8451732.html>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ทางเรือพระราชพิธี

ภาพที่ 4.5 ทางเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ และ เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ
ที่มา : <http://topicstock.pantip.com/chalemthai/topicstock/2009/10/A8451732/A8451732.html>

1.4 ลักษณะการยกฝีพาย

ภาพที่ 4.6 ตัวอย่าง ลักษณะการยกฝีพาย

ที่มา : <http://www.chaoprayanews.com/wp-content/uploads/2012/11/O4437309-18.jpg>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจจากคลื่นน้ำแบบลายไทย

ภาพที่ 4.7 ตัวอย่างคลื่นน้ำแบบลายไทย

ที่มา : <https://artistire.wordpress.com/ภาพลายเส้นสัตว์หิมพานต์/#jp-carousel-31>

3. แนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ

ภาพที่ 4.8 หมู่บ้านริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณ บางไทร-กรุงเทพฯ

ที่มา : <http://www.photoontour9.com/gallery2/chaopraya01/chaopraya23.htm>

4.3 สื่อที่เหมาะสมต่อการใช้ชุดตัวอักษรเจ้าพระยา

เนื่องจากชุดตัวอักษรเจ้าพระยา ออกแบบโดยแรงบันดาลใจจากแม่น้ำเจ้าพระยา สื่อที่จะใช้ชุดตัวอักษรนี้ก็ควรเป็นสื่อที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำเจ้าพระยา ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจการท่องเที่ยว การเดินเรือ การโรงแรม ร้านอาหาร และอื่นๆ ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพยนตร์ และสื่อออนไลน์ และอาจใช้ในระบูป้ายต่างๆ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น ป้ายบอกทาง, ป้ายท่าเรือ, ป้ายให้ความรู้ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ประเภทของชุดตัวอักษรที่จะออกแบบ

เนื่องจากสื่อที่ใช้ชุดตัวอักษรเจ้าพระยาส่วนมากเป็นสื่อเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว และชุดตัวอักษรเจ้าพระยาต้องการบุคลิกที่แสดงออกเด่นชัดให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยาตามจุดประสงค์ ประเภทของตัวอักษรที่จะออกแบบจึงเป็นตัวอักษร Display ที่ใช้ในบริบทของ Headline และ Sub Headline ไม่ใช่ตัวอักษรสำหรับพิมพ์ข้อความ Text ขนาดเล็ก หรือข้อความที่มีความยาวหลายๆ บรรทัด

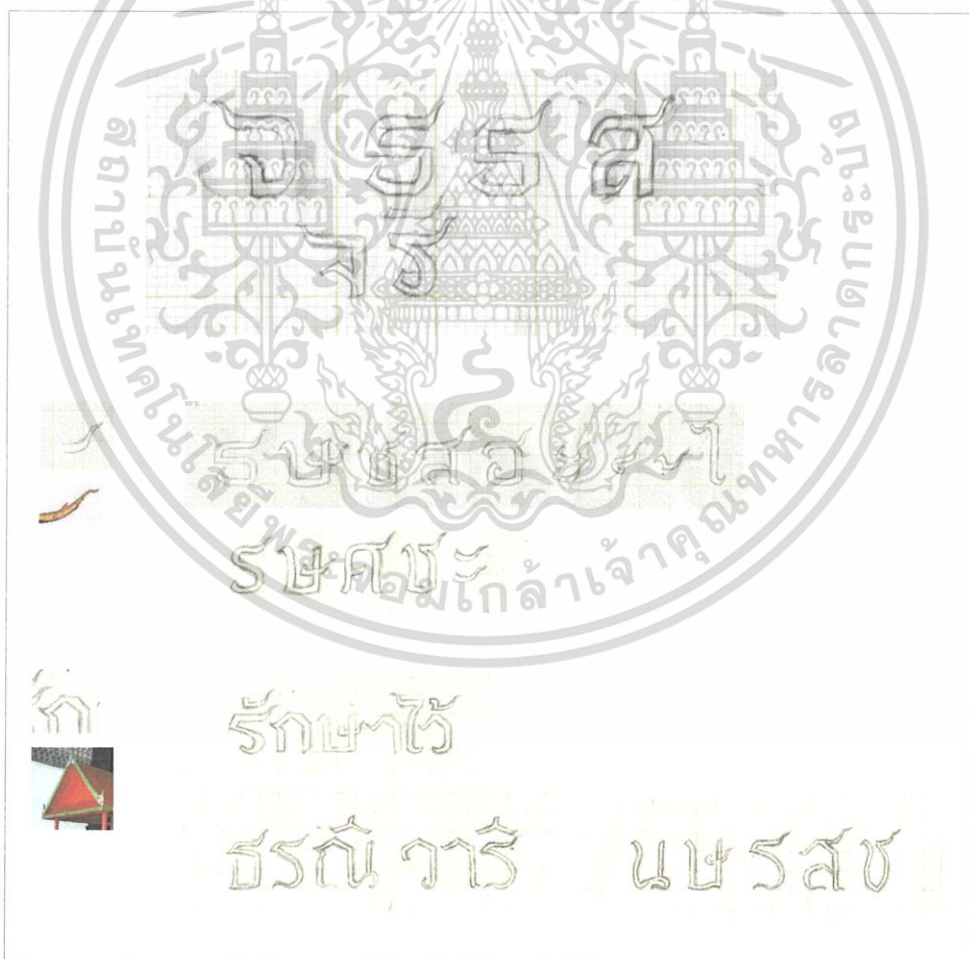
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การออกแบบ

5.1 แบบร่างชุดตัวอักษร

1. แนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจจากโครงสร้างเรือพระราชพิธี โดยนำลักษณะของหางเรือพระราชพิธี บัลลังก์ และฝีพายมาใช้ในการออกแบบโครงสร้างตัวอักษร

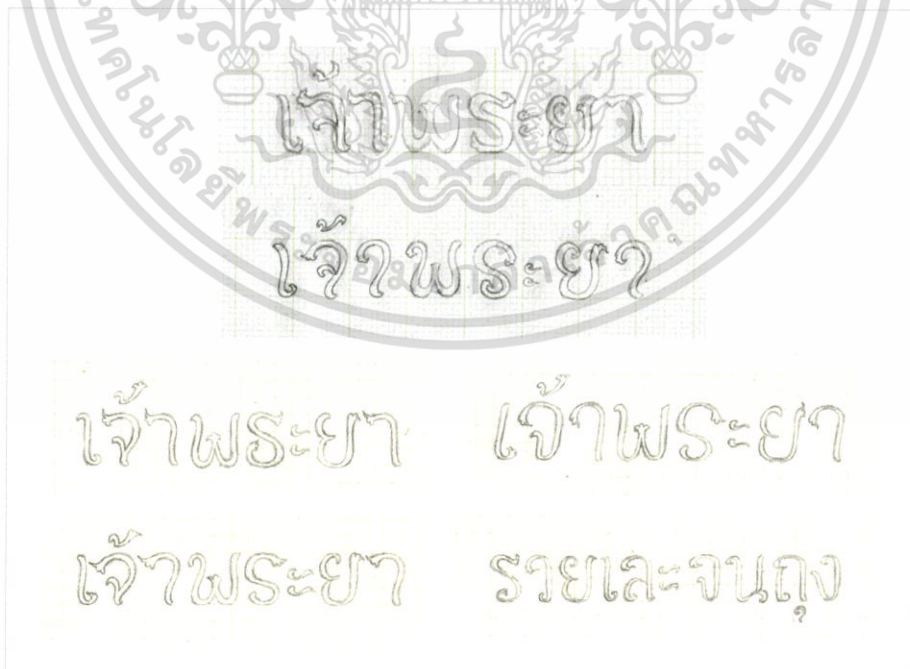
ภาพที่ 5.1 แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบที่ใช้แรงบันดาลใจจากโครงสร้างเรือพระราชพิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2 แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบที่ใช้แรงบันดาลใจจากโครงสร้างเรือพระราชพิธี

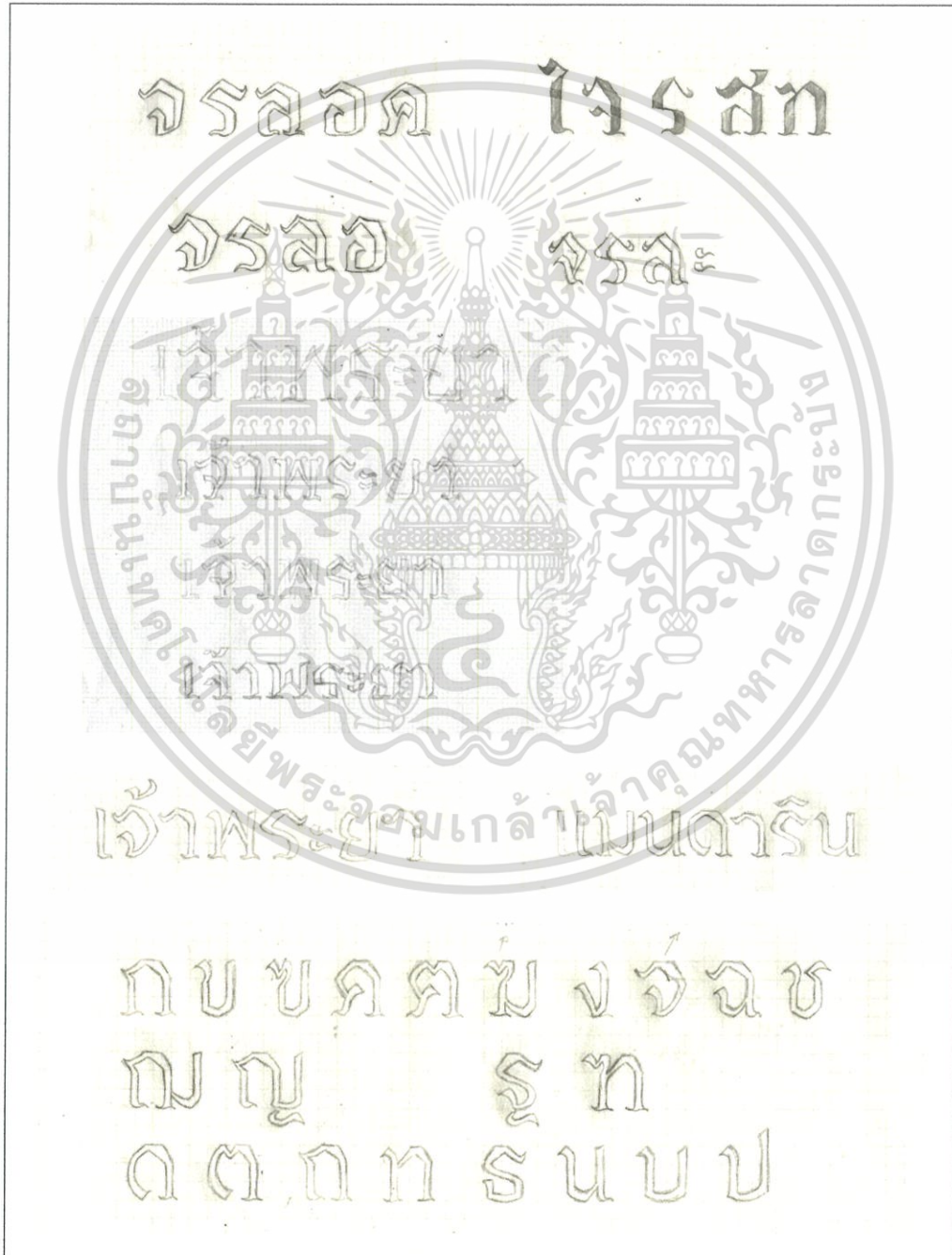
2. แนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจจากคลื่นน้ำแบบลายไทย

ภาพที่ 5.3 แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจจากคลื่นน้ำแบบลายไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ
โดยใช้ลักษณะของจั่วหลังคาบ้านทรงไทยมาออกแบบโค้งส่วนบนของตัวอักษร และมี Serif ที่
ได้แรงบันดาลใจจากลักษณะคลื่นผิวน้ำบริเวณเสาของสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ

ภาพที่ 5.4 แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ
เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เริ่มมีการออกแบบตัวอักษรโดยให้ตัวสะอา สามารถเชื่อมกับพยัญชนะตัวข้างหน้าได้โดยได้แรงบันดาลใจจากบ้านริมน้ำที่มักจะสร้างติดๆกัน และได้รับแรงบันดาลใจจากลักษณะของตัวอักษรไทยสมัยโบราณที่มักจะเขียนสระอาติดกับพยัญชนะตัวข้างหน้า

ภาพที่ 5.5 แบบร่างชุดตัวอักษรแนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจสถาปัตยกรรมริมน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการออกแบบที่เลือกนำมาพัฒนาต่อ เป็นแบบร่างชุดตัวอักษรที่ได้แรงบันดาลใจ
สถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ ซึ่งคิดว่าให้ความรู้สึกถึงแม่น้ำเจ้าพระยาได้ดีที่สุด
โดยได้พัฒนาชุดตัวอักษรออกเป็นอีก 3 แนวทาง

ภาพที่ 5.6 แบบร่างแนวทางการออกแบบโดยได้แรงบันดาลใจสถาปัตยกรรมริมแม่น้ำ
ที่ถูกพัฒนาออกมาเป็น 3 แนวทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากนั้นได้เลือกแนวทางที่ 3 มาพัฒนาลักษณะโครงสร้างต่อ เนื่องจากมีความลงตัว และให้ความรู้สึกถึงแม่น้ำเจ้าพระยาได้ดีที่สุด

ภาพที่ 5.7 ภาพการพัฒนาโครงสร้างชุดตัวอักษรเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค ล ว ๙ ๙ ๕ ๙

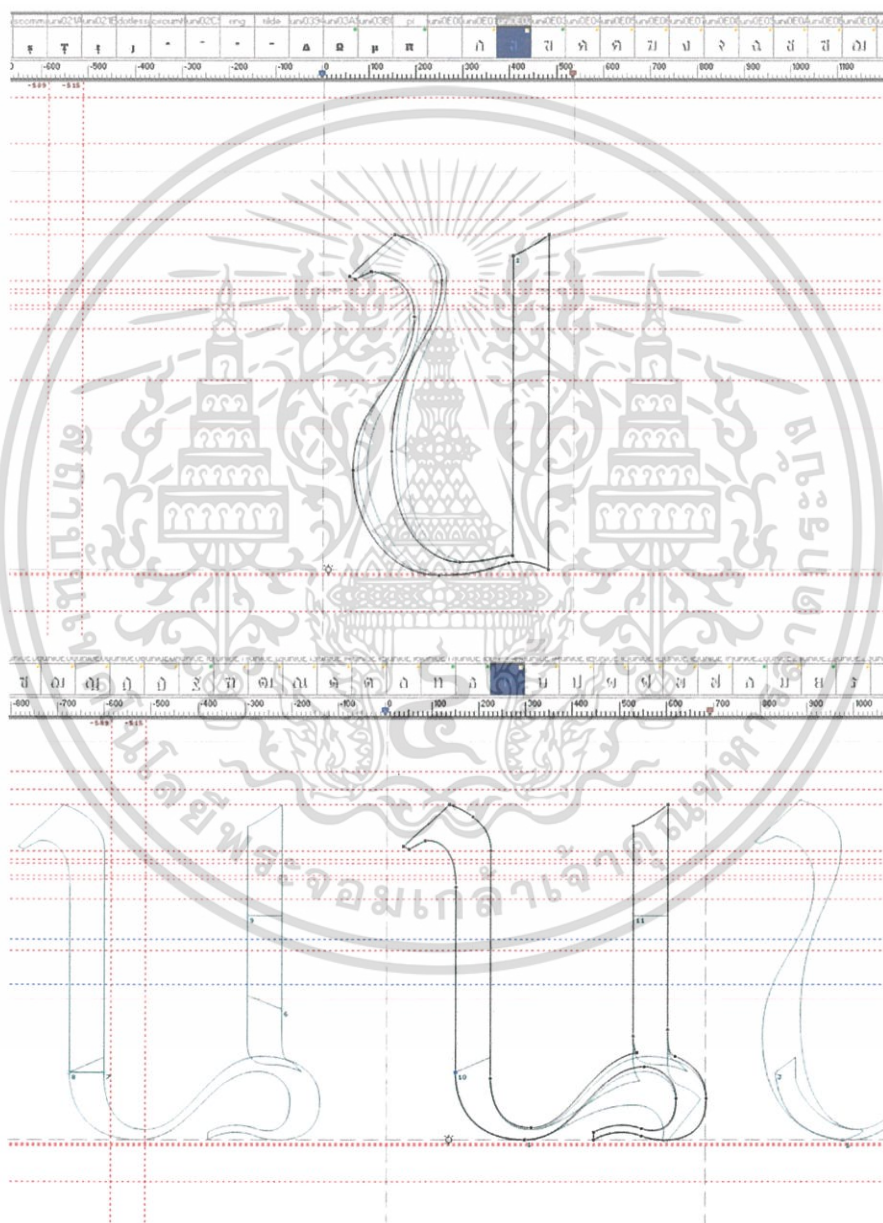

ภาพที่ 5.8 ภาพการพัฒนาโครงสร้างชุดตัวอักษรเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 พัฒนาแบบร่างชุดตัวอักษรฟอนต์ ที่พิมพ์ได้จริงผ่านโปรแกรม Fontlab

1. การปรับโครงสร้างโดยละเอียดของแต่ละตัวอักษรให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะโครงสร้างชิ้นส่วน ขนาด และพื้นที่ภายใน

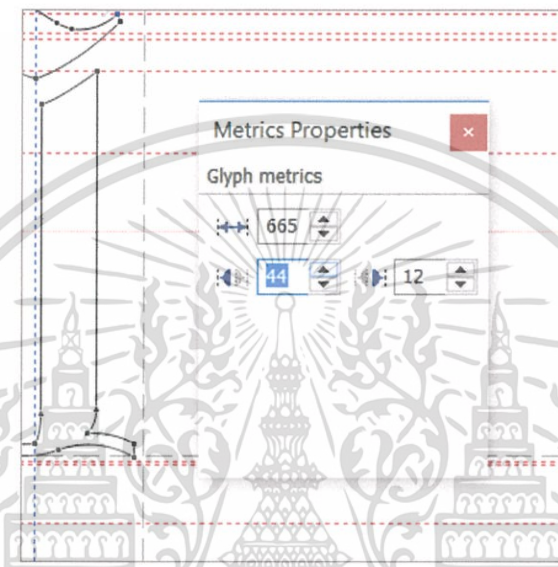

ภาพที่ 5.9 ภาพการปรับโครงสร้างตัวอักษร ข และ น ในโปรแกรม Fontlab

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

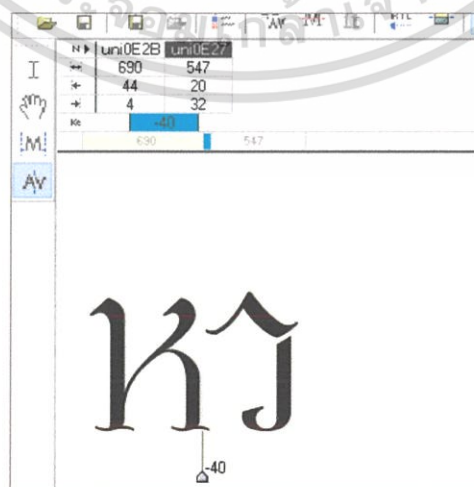
2. การกำหนดระยะห่างระหว่างตัวอักษรแต่ละตัวโดยละเอียด เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สวยงาม สัมพันธ์กับพื้นที่ภายในตัวอักษร และทำให้อ่านง่ายขึ้น

2.1 การปรับค่า Side Bearings หรือระยะห่างด้านข้างของแต่ละตัวอักษร

ภาพที่ 5.10 ภาพการปรับค่า Side Bearings ตัวอักษร ก ในโปรแกรม Fontlab

2.2 การปรับค่า Kerning ของแต่ละตัวอักษร เนื่องจากตัวอักษรบางตัวเมื่อจับคู่กับตัวอักษรบางตัวเวลาพิมพ์ต่อกันจะเกิดปัญหาระยะห่างที่กว้างหรือ แคบเกินไปจึงต้องมีการตั้งค่า Kerning เฉพาะระหว่างตัวอักษรบางตัว

ภาพที่ 5.11 ภาพการจัด Kerning ระหว่างตัวอักษร ห และ ว ในโปรแกรม Fontlab

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การสร้าง Ligature เพื่อแก้ปัญหา Space ระหว่างตัวอักษรกับสระด้านบน และวรรณยุกต์
อีกทั้งสร้างเพื่อให้ความรู้สึกถึงลักษณะของบ้านริมแม่น้ำที่มักสร้างเรียงติดกัน

3.1 Ligature เพื่อแก้ปัญหา Space ระหว่างตัวอักษรกับสระด้านบน และวรรณยุกต์

+	44	-736
+	54	172
Mo	689	

ป

ภาพที่ 5.12 ตัวอักษร ป และสระอิ ที่ผ่านการตั้งค่าด้วย Ligature

3.2 Ligature เพื่อให้ความรู้สึกถึงลักษณะของบ้านริมแม่น้ำที่มักสร้างเรียงติดกัน

ค

ภาพที่ 5.13 ตัวอักษร ค และสระอา ที่ผ่านการตั้งค่าด้วย Ligature

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การทำ Hinting ตัวอักษรเพื่อการแสดงผลที่ถูกต้องผ่านหน้าจอ

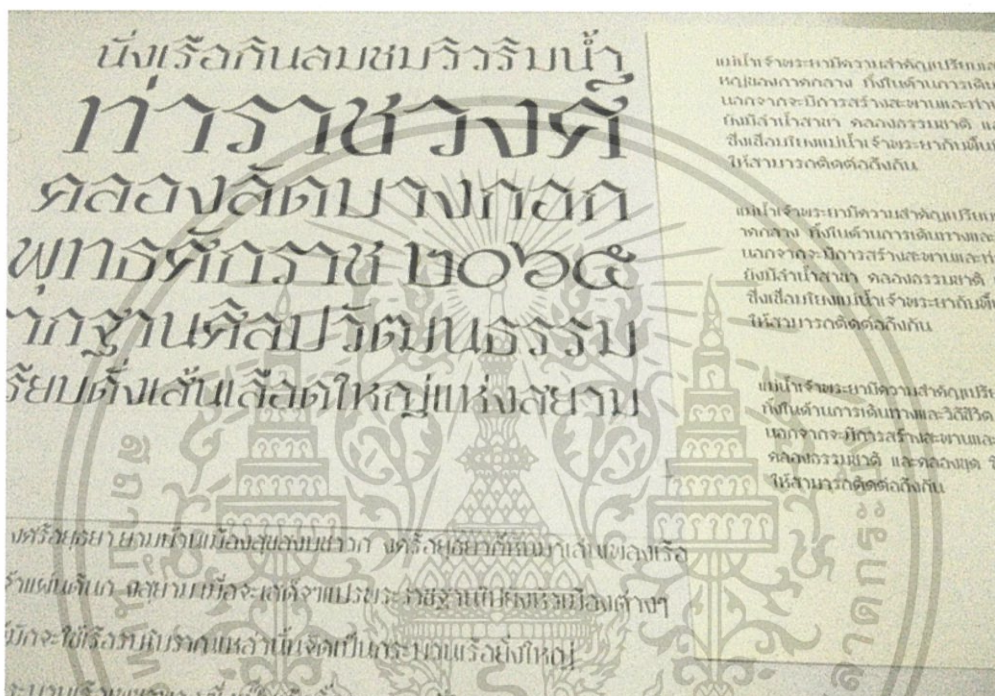

5. Export ชุดตัวอักษรออกมาเป็นไฟล์ font (.otf และ .ttf)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ทดลองตรวจสอบการใช้งานชุดตัวอักษร

เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้องจึงต้องทดสอบตัวอักษรด้วยการลองพิมพ์ข้อความ ในขนาดต่างๆ เพื่อตรวจเช็คหาปัญหาต่างๆ จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

ภาพที่ 5.14 ภาพการทดสอบพิมพ์ชุดตัวอักษรในขนาดต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นั่งเรือชิลล์ๆ ชิลๆ กินลมชมวิวยามเช้า
ท่าเรือมหาราช
 กระบวนการพยาบาลราชสมาคม
 ดำเนินการโดยศูนย์บริการทางทันตกรรม
 ศัลยกรรมช่องปากและขากรรไกร ๒๐๖๕
ดินเนอร์หุ่นเรือสำราญ

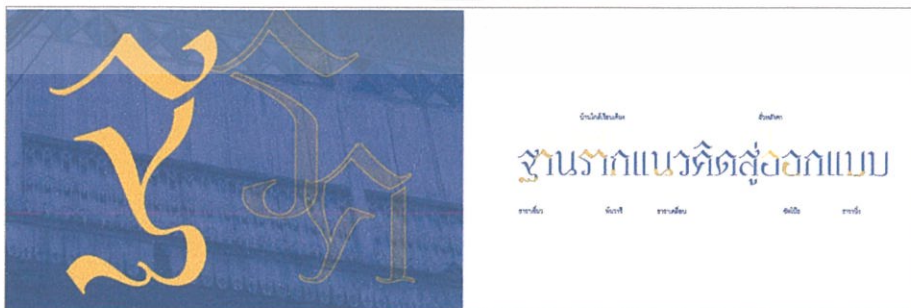
ภาพที่ 6.4 เจ้าพระยาฟอนต์ เมื่อพิมพ์ข้อความในขนาดต่างๆ

6.2 ตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร

1. หนังสือแสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร

ภาพที่ 6.5 หนังสือแสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร

ภาพที่ 6.6 หนังสือแสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษรหน้า 2 ถึง 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.7 หนังสือแสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษรหน้า 6 ถึง 15

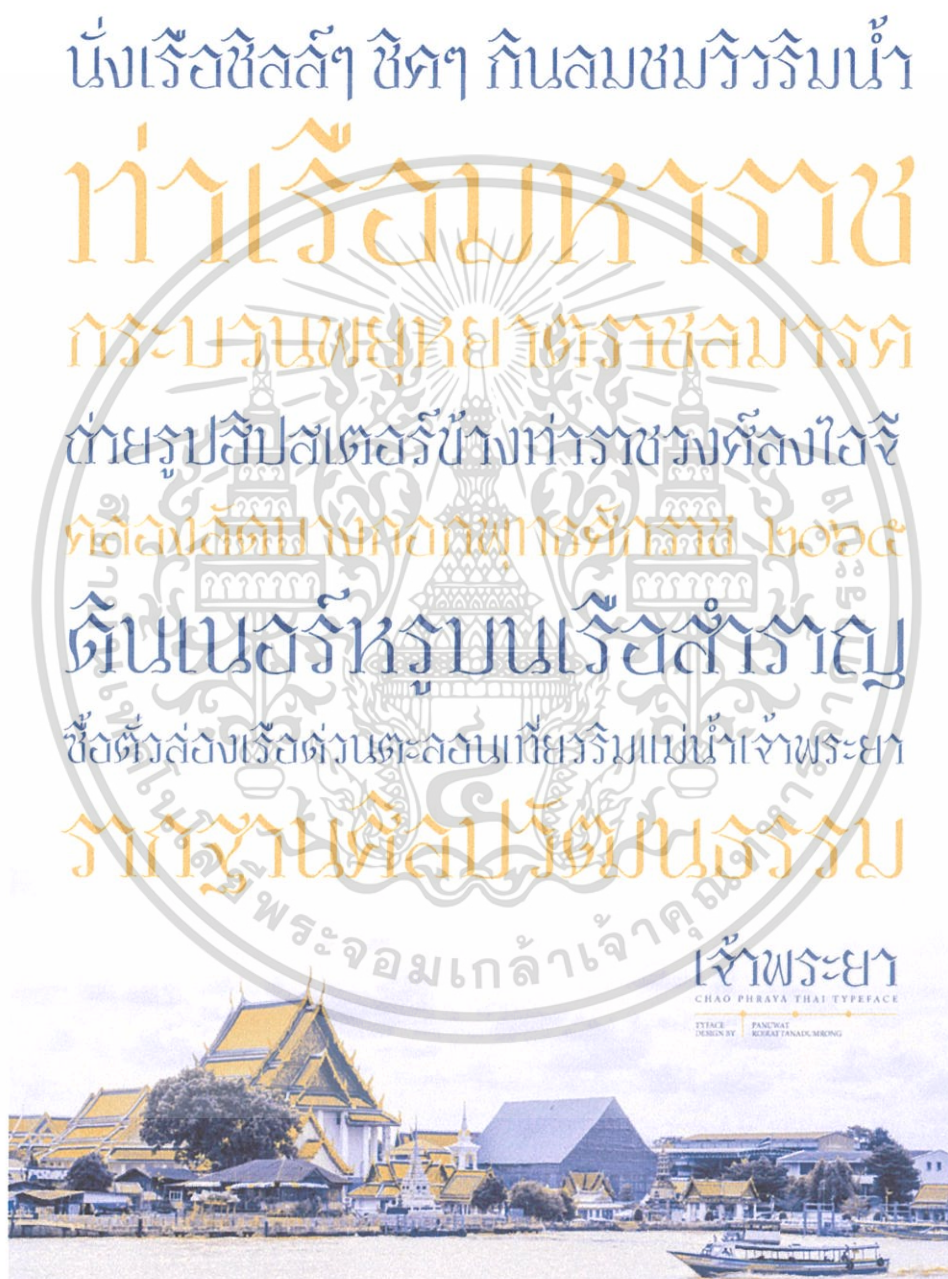
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โปสเตอร์แสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร

ภาพที่ 6.8 โปสเตอร์แสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.9 โปสเตอร์แสดงตัวอย่างการใช้งานตัวอักษร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กระเป๋าผ้าที่ระลึก

ภาพที่ 6.10 กระเป๋าผ้าที่ระลึกลายท่ามหาราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.11 กระเป๋าผ้าที่ระลึกสายท่าพระอาทิตย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.12 กระเป๋าผ้าที่ระลึกลายทำสังฆะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.13 กระเป๋าผ้าที่ระลึกสายเรารักษ์แม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ภาพตัวอย่างการใช้งานตัวอักษรในสถานที่

ภาพที่ 6.14 เก้าอี้ผู้โดยสารเรือด่วนเจ้าพระยา

ภาพที่ 6.15 ป้ายวัดปทุมคงคา และวัดสัมพันธวงศ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

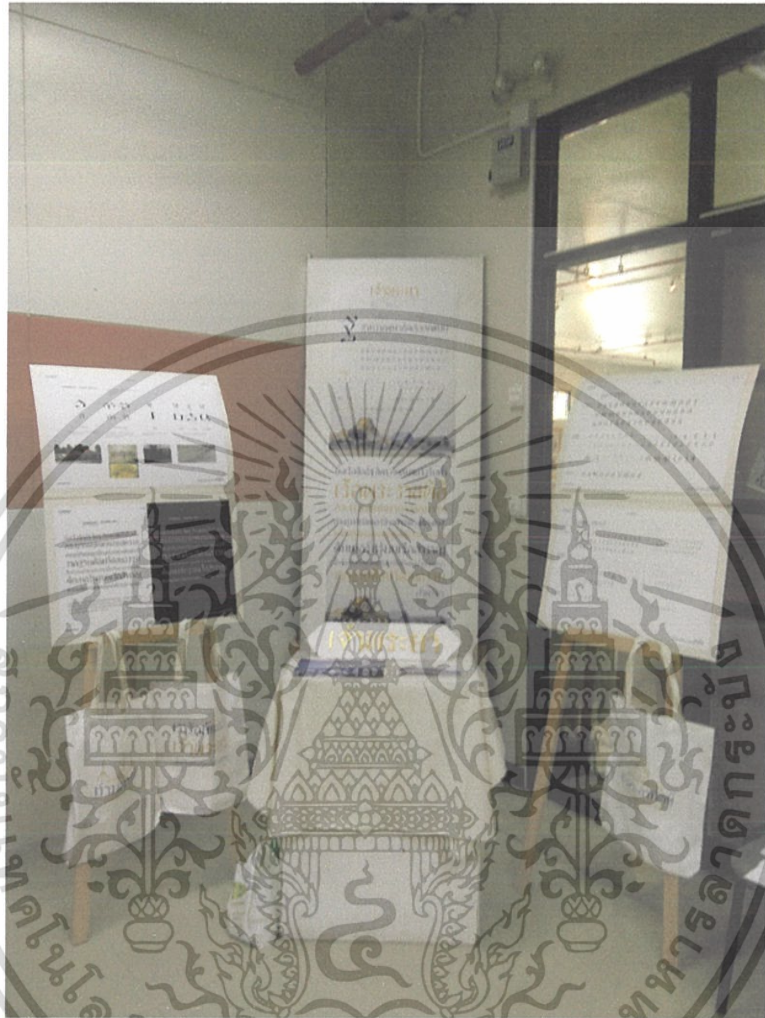

ภาพที่ 6.16 ป้ายท่าเรือท่าช้าง

ภาพที่ 6.17 ป้ายร้านครีกริมน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.18 ผลงานสำเร็จที่แสดงที่ตึกบูรณาการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ป้ายเจ้าพระยา ตัวอักษรนูนต่ำ

ภาพที่ 6.19 ป้ายเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

การออกแบบตัวอักษรภาษาไทยที่ได้แรงบันดาลใจจากแม่น้ำเจ้าพระยานั้น สำเร็จออกมาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ สามารถแสดงถึงภาพลักษณ์ และเอกลักษณ์ ของชุมชนแม่น้ำเจ้าพระยาได้ตามสมควร แต่ก็ยังสามารถพัฒนาต่อได้อีกมาก ในส่วนของการปรับโครงสร้าง เพิ่มสัญลักษณ์ต่างๆ

7.2 ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างละเอียด ในหลากหลายแหล่งข้อมูลเพื่อให้เข้าใจในสิ่งที่จะทำอย่างถ่องแท้
2. การวางแผนกำหนดขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบโดยเผื่อเวลาไว้สำหรับความผิดพลาดช่วยให้สามารถควบคุมเวลาการทำงานภายในกำหนดการโดยงานที่ออกมายังมีคุณภาพ
3. การสอบถามความเห็นจากบุคคลอื่นๆ เกี่ยวกับงานออกแบบช่วยเปิดมุมมองต่างๆ และความเป็นไปได้ในการออกแบบให้กว้างขึ้น
4. ขั้นตอน กระบวนการ หรือวิธีการผลิต ควรศึกษาให้เข้าใจโดยละเอียดเพื่องานที่ออกมาจะได้มีมาตรฐานถูกต้องตามที่ควรจะเป็น

7.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ลองทำในสิ่งที่ยากจะทำจริงๆ ทำให้เพิ่มความมั่นใจในสิ่งที่ตัวเองชอบทำได้มากขึ้น
2. ได้รับความรู้ในการออกแบบตัวอักษร และการใช้โปรแกรมในการสร้าง Font สำหรับใช้งานจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

“แม่น้ำเจ้าพระยา” [อินเทอร์เน็ต]. สืบค้นได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/แม่น้ำเจ้าพระยา>
10 มีนาคม 2560

“เรือพระราชพิธี” [อินเทอร์เน็ต]. สืบค้นได้จาก <http://www.virtualmuseum.finearts.go.th/royal-barges/index.php/th/hilight/เรือพระราชพิธี.html>

“ไปเที่ยวกันเถอะ : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โรงเรือพระราชพิธี” [อินเทอร์เน็ต]. สืบค้นได้จาก
<https://pantip.com/topic/35437629>
30 กรกฎาคม 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

